

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De immunitate reorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

Oldrad. Confil. 2208. V. tertio quia res Abb. Confil. 30. l. 2. Card. Fusch. V. onus. Concl. 145. §. III.

De immunitate reorum.

I. **C**erti & noti iuris est reum ex delicto, vel crimine, si ad ecclesiam, monasterium, aliumve similiter exemptum locum confugerit, inde à magistratu sæculari extrahi non posse, nisi in casibus iure, aut consuetudine permissis. Nec tamen omnibus reis ea libertas conceditur. Nominatim à Barbota in. c. Cum ecclesia h. t. ponuntur. 1. fures simplices 2. rei peculatus vel aliàs gravati debitis. 3. fabricatores falsæ monetæ. 4. Sodomitæ. 5. Sacrilegi, nisi intra ecclesiam peccarint. 6. blasphemii, exceptis hæreticis. 7. Simoniaci. 8. offendentes personam alicuius principis, superioris recognoscentis. 9. effringentes carcerem, indeque ad ecclesiam confugientes 10. banniti, nisi pro crimine excepto proscripti sint. 11. Excommunicari. *Jul. Clar. Q. 30. Decianus l. 6. c. 28. Sancb. l. 6. Confil. c. 1. Dub. 8. Tholos. l. 33. c. 22. n. 2. & 3.*

II. **E** contra secundum Constitutionem cum aliis nonnullis. *Greg. xiv* laicis ad ecclesias aliisque sacra loca confugientibus immunitas ecclesiastica non suffragatur. 1. si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis aggrediuntur. 2. depopulatores agrorum. 3. qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis ecclesiis, earumque cæmeteriis committere non verentur. 4. qui proditorie proximum suum occiderit 5. assassini 6. hæretici 7. lætæ maiestatis in personam ipsiusmet principis rei. Ita *Greg* Mandat deinde omnibus eccle-

siarum, & Sacrorum locorum præpositis, ut cuiusmodi criminum reos, ad ecclesiam confugientes, à Curia sæculari requisiti tradi, ac consignati curent. Absque consensu verò episcopi, vel alterius, ad quem spectat, nulli sæcularium quenquam capere, vel extrahere licet; sed cognita per episcopum causa si culpabiles inventos recusaverint tradere illos, conceditur extrahere laico magistratui, quam minimo id fieri potest, scandalo, & tumultu. Postquam extracti fuerint, & capti, ad carceres curiæ ecclesiasticæ reponi & inibi sub tuto, & firmo carcere ac opportuna custodia, data illis, si opus fuerit per curiam sæcularem, detineri debent, nec tradi possunt, nisi cognito prius per episcopum, seu ab eo deputatum, an ipsi verè crimina superius expressa commiserint, tuncque demum de mandato episcopi per Iudicem ecclesiasticum curiæ sæculari quacunque appellatione postposita consignentur. De crimine verò hæresis cognitio ad forum ecclesiasticum tota pertinebit. Denique qui contra prædictam constitutionem aliquid attentarit, censuras & pœnas violatoribus ecclesiasticæ libertatis in iure constitutas ipso facto incurunt *F. Pias p. 326.*

III. **E**x his deducitur 1. non amittere privilegium immunitatis ecclesiasticæ eum, qui in Ecclesia quantumlibet magnum, & atrox crimen præter homicidium, & mutilationem membrorum perpetravit. 2. neque illum, qui existens in ecclesia alium foris existentem iaculo, aut telopotransfigit. 3. neque illum, qui sive intra, sive extra ecclesiam mandat alterius occisionem. Nam licet homicidii reus sit, non potest propriè appellati occisor. 4. gaudere

dece immunitate ecclesiastica illum, qui in attio, vel scalis consistens hominem occidit, quia non occidit in ipsa ecclesia. 5. eum, quoque qui inimicum suum non proditoriè, sed ex insidiis occidit. Nam proditoriè occidere simulationem amicitiae præsupponit. 6. eum, qui pecunia conductus ex mandato alterius occidit aliquem præsentem ipso mandante, quia non est propriè assassinus. 7. eum, qui quemquam in duello occidit, aut crimine nefandum commisit, quia neutrum in Gregoriana Constitutione excipitur. At qui veneno aliquem occidit, ex communi fetè DD. sententia immunitate ecclesiastica privatur, quia proditoriè occidentibus annumeratur. Aliqui tamen Summum Pontificem ab episcopo consulendum esse volunt. *Pias. Par. 2. c. 4. n. 53. Diana Par. 1. Tract. 1. Bonacini. Disp. 2. Q. 3. p. 116.*

IV. Quamdiu in ecclesia reus commoratur, victus, & vestitus illi conceditur. *In presente C. de his, qui ad eccl. fug.* Custodia tamè apponi potest, ne pro libitu effugiat. Si quæ secum intulit, nequaquam auferenda illi. *e. Desinuit. 17. q. 4.* ubi additur, per omnia licitum illis in 30. passibus ab ecclesia ianvis progredi: in quibus 30. passibus uniuscuiusque ecclesie in toto circuito reverentia defendatur. Iam si vestis sola, vel alia qua corporis pars, ut brachium, aut caput foras propendeat, non censetur propterea extra limites immunitatis esse. *Covar. l. 2. Var. c. 20. n. 17.* Quod si per vim extractus fuerit, restituendus est cum omnibus rebus & bonis, quæ ablata fuerint, nec propter alia delicta à iudice detineri potest. *Barb. ad c. inter alia. b. r. Fillint. Tract. 15. c. 6. n. 154.*

V. Quod clericos attinet, si post patra-

ra delicta ad ecclesias confugiant, beneficio immunitatis extra casus à *Greg. XIV.* in bulla sua comprehensos gaudere debent. *Sa. Congr. episcop. & Regular. in Tropien. 24. Jan. 1607.* Et hic transcriptum quoque Ecclesie Averlæ fuisse testatur *Carolus Maranta Tom. 11. resp. 50. n. 6. Decianus l. 6. c. 26. n. 1. Barb. in Summa Apostol. decis. Collect. 97. n. 6. & c. om. Ecclesia b. t. Zerola Par. 1. V. Immunitas n. 8. Gambacurta fusè l. 4. c. 11. n. 5.* Non sunt enim deterioris conditionis, quam laici. Verùm *Panor. in c. Inter alia. de immunit. eccl. n. 13.* docet, Iudicem ecclesiasticum posse clericum in vitium ab ecclesia abducere ad criminis punitionem, quod consuetudine, & moribus obtinuit, teste *Io. Bern. Diaz. in pract. criminali. c. 125.* qui tamè asserit, contrariam opinionem magis communem esse, eamque servandam, ubicunq; crimine à clerico commissum dignum est degradatione, & traditione curiæ sæculari. Tunc enim post degradationem educi, & tradi potest. Alias vel clericus non est ab ecclesia abducendus, aut si abductus fuerit, non est curiæ sæculari tradendus. Sed considerandum monet *Didacus Covar. l. c. n. 6.* in criminibus, quæ merentur degradationem, & traditionem iudici sæculari non obtinere ecclesiarum, & templorum divinorum immunitatem, cum atrocissima sint, adeoque extrahi, & tradi posse. Quæ opinio ante *Greg. 14.* Bullam Superius allegatam fortè admittetur: nunc autem nullum ob crimen in ea non comprehensum immunitas cuiquam neganda est. Si tamen ob delictum confugerit ad ecclesiam clericus, ab ecclesiastico iudice extrahi posse tradit *Nap. c. 25. n. 21. 22. Clarus. q. 30. Silv. q. 5. §. 3. Remig. Falentia 21. Laym. l. 4. tr. 9. c. 3. n. 11.*

VI. An monachi gaudeant immunitate ecclesiastica, iam pridè à nonnullis quaesitum est: Nò gaudere tradit *Baptista de Salis in summa sua*. eò quòd raro aut nunquàm exeunt clauit. um monasterii. Nam secundùm regulam eorù. & iure communi possunt per eorum Superiores in monasterio arceri, verberari, & incarcerari: ac si opus est è monasterio expelli vel etià in alius monasterium detruði, prout in iure videmus de finitù *c. v. universitat. de sent. excõ.* Mira sanè ratiocinatio, quæ regularibus eam gratiã tollit, quæ omnibus clericis iure communi tribuitur: & supponit, monachos in casu necessitatis nò nisi ad propria monasteria confugere posse. Quid enim, obstarè potest, quo minus ad ecclesiã aliquã, aut hospitale confugiant. Quis permittet Superioribus, ut inibi eos verberent, vel inuitos extrahant contra *Gregor. x.* constitutionem iam sæpius allegatã: Quid de illis *Baptista de Salis* diceret, qui expositi sunt ad curam animarù in opipidis, & pagis, annon ad ecclesias parochiales post casum & periculù conuolare poterunt: Ministros suos Ecclesiã nò iuebitur? *Dian. Par. Tr. 1. Res. 25. Gambacur. 1. l. 4. c. 11. Roderic. Tom. 11. q. 51. ar. 4. Sanchez l. 6. Consil. c. 1. Dub. 8.*

VII. Mancipium aut servus, qui propter seruitium domino suo præstandum libertatis, & orii amore ad locum sacrum confugit, perenti domino absque mora reddi debet: si verò ob sævitiam ipsius protipuit se, & refugium querit, non nisi præstito de impunitate iuramento, reddetur. Hoc præstito si nihilominus detinetur, auctoritate propria extrahere, & velut rem suam vindicare potest. *c. Inter alia b. 2. Az. 11. l. 9. §. 9. §. 9. §. quid descendum.*

VIII. Iudæos, & infideles gaudent immunitate ecclesiastica, censuit Innocentius in *c. cit. Inter alia Ioan. Andr. n. 8. Off. n. 1. Silo. num. 2. Boerius & alii plures apud Barb. in c. cit.* Contrarium verò amplexus est *Abbas, Covarr. Iul. Clarus, Portel. Marquard. Decianus Card. Tafchus, Rebuffus Franc. Leo. Ambrosin. Farinac. & alii apud eundem.* Novissimè *Gabr. Pereira de manu regia. pars. 2. c. 40.* asserit, Maurum, Iudæum, & quemlibet alium infidelem non gaudere hac immunitate, nisi in casu, in quo statim fiat Christianus. Verùm, si verum est, quod pro prima opinione *Sacra Cardin. congregatio* deciderit. Anno 1637. uti *Barb. testatur*, illi acquiescimus. *V. Suar. l. 3. de Relig. c. 10. num. 9. & seq. Fill. Tr. 15 c. 6. num. 149. & seq.*

IX. Titius ad ecclesiã confugiens, clausam reperit, idèd manu iniecta ansam, aut veetes apprehendit, nunquid abstrahi à iudice sæculari impunè poterit? Responderet apud *Covarr. l. 2. Var. c. 20. num. 17. Ignarus* abduci non posse, & si abducatur immunitatem ecclesiasticam violari, & secundum hanc assertionem *Rotomagi* sæpius iudicatum fuisse, convenienter *Sacris Canonibus* è quibus id deducatur. Nihil dubii remanet, si immunitas ad 30. passus ab ecclesiæ ianuis extenditur, ut intra illos consistentem non liceat abstrahere sine periculo incurtendæ excommunicationis *cap. desinit. c. frater. c. sicut. c. si quis contumax 18. q. 4. Layman l. 4. tr. 9. c. 3. n. 3.*

X. Eum qui confugit ad Sacerdotem gestantem Venerabile Sacramentum immunitatem maxima DD. pars pronunciat apud *Barb. l. cit. Eandem libertatem aliqui*

cum Diana tribuunt reo, qui effugiens manus satellitum miscet se, & adhæret personis, quæ associant Eucharistiam, quamvis non tangant Sacerdotem, vel hastam baldachini. Sed *Glossa in c. Quæsitum* non immeritò contradicit, quia privilegium ad non expressa extendi non debet. Fortè consultissimum est, in eiusmodi dubiis ad loci consuetudinem attendere.

XI. Iudex contra immunitatem ecclesiasticam delinquens iure civili crimine læsæ maiestatis irretitus, & ultimo supplicio puniendus est. *l. 2. & l. presenti. C. de*

his qui ad eccles. confug. l. l. Clarus l. 5. r. cept. sent. p. 30. n. 1. Zerola Par. 2 V. immunitas. Silv. §. 3. ci. fin. Iure Canonico autem excommunicari debet, pæna pecuniaria multari, & ad publicam pœnitentiam adigi, nec ad communionem ecclesiæ admitti, nisi restituat ecclesiæ eum, quem per vim extraxit. c. Nullus. c. si qui contumax. c. Quisque 17 q. 4. Monet autem Decianus l. 6. c. 29. à prædictis pœnit. excusare causam, licet colorata sit, & consuetudinem, quæ iuri communi derogavit.

TITULUS XV.

De Templis, & Altaribus.

Templum ex carne & ossibus compositum rerum omnium opificem DEUM principio formasse *Polydor.*

Vergil. ait l. 5. de invent. rer. c. 6. quando scilicet primum hominem Adamum ex terra condidit: postmodum ex materiâ tabernaculum Deo positum esse à Moyse, ubi preces, & vota Deo exoluerentur, arcam, & tabulas lapideas custodiret. *Exodi 25. 26. & 27.* Equidem corpora nostra templum esse Spiritus Sancti Paulus Apostolus quoque monet non uno loco. *1 Cor. 3. 2 Cor. 6. V. 16.* Verùm de illo nobis hic nulla quæstio erit, sed de materiali templo, seu structurâ, quæ domus DEI ab ipso Salvatore nuncupatur. *Matth. 21. V. 13. Ioan. 2. V. 16.*

§. I.

De edificatione Templorum.

I. **D**etemplo, seu domo in cultum divinæ maiestatis extruenda primò omnium, quod quidem nobis constat, sollicitum fuisse Davidem regem sacre literæ testantur. *l. 2 Reg. c. 7. & l. 1. parallelip. c. 17.* ubi sumptus quoque, & impensæ describuntur. Deus tamen piæ ipsius voluntatis executionem Davidi negatam in filium eius Salomonem transtulit, qui magnificè præstitit. *l. 3. Reg. c. 6. & seqq. Gigan. de crim. læsæ maj. c. 20. V. Salomonum Anno Mun. 3021. ubi num. 62. summam expensarum facit. 72. milliones, nongenta, viginti sex millia, sexcentos sexaginta sex aureos.*

II. Primi